

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 55. szám, hova a lap szellemi részét illető közlerőnyek címzetté válnak.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adának vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyzet hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassentein és Voglernél (Neuer Markt 11.)
Pestén: Lang Leopoldnál (Erdőbet-té 9 szám emelet.)

„KELET” előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy óra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Az éhezőknek és szomjuhozóknak!

A háboru-sújtott francziák javára adakoztak: Desbordes Róza asszony és Schill Mihály 10 frtot, Egy nő 1 frtot. Mult közleményünk összege 45 frt. Egész összeg 56 frt.

Pest, febr. 13. 1871.

(A.) A ministerválsági hírek hamarabb megvalósultak, mint várható volt. Mint biztos forrásból halljuk Andrássy Gyula gróf úr nagyobb számu képviselő előtt ma személyesen kinyilatkoztatta, hogy legközelebb Bécsbe megy s birodalmi kancellárrá nevezetik ki. E fontos esemény mellett az új három minster kinevezetésének jelentősége egészen háttérbe lép. Andrássy Gyula gróf minsterelnökségének negyedik évfordulója legközelebb érkezik el. Kormány alatt jött létre a kiegyezés, diplomatai tehetsége mind föl-, mind lefelé nem egy nehézséget hárított el, nem egy megoldhatatlannak látszó csomót oldott meg mindenkinek meglegedésére, nagy intenciói kezdeményezték egész reformműködésünket s a majoritások változó szeszélye közepett soha egy pillanatra sem veszté el pártja teljes és föltétlen bizalmát. Azonban nemcsak saját pártja, az ellenzék részéről is nem egyszer a ragaszkodás és elismerés annyi jelét tapasztalta, melyet oly elkeseredett viszonyok közt, minők a mieink, kormányelnök alig valaha. Épen Jókai Mór, az ellenzék egyik legelőkelőbb tagja, declaralta volt őt nem egyszer nélkülözhetlen, gondviselészerű férfinak s lemondását bizonyára a baloldal éppen oly őszinte és mély sajnálattal fogja fogadni, mint a Deák-párt.

A Jirecek-Hohenwart bécsi ministerium mellett, mint utolsó e tárgyról irt cikkünkben bővebben kifejtettük, Beust gróf állása teljesen tarthatatlanná lön. A bécsi ministerium jövődó politikája még mindig nincs kellően tisztázva, de akár ultramontán foederalista, akár — mint némelyek állítják — poroszellenes és ugynevezett valódi „osztrák” irányú kövessen is az, Beust gróftól a külügyek élén meg nem tühette. Ezen több nap előtt elmondott nézetünk ma valónak bizonyult. Beust megy s Andrássy gróf lép helyébe. Hogy azonban Andrássy gróf mit fog a Jirecek-ministeriummal csinálni, hogy mi módon fogja saját politikáját ama kormányéval összeegyeztetni, arról jól értesült köreink sincsenek még tisztában.

Andrássy Gyula gróf helyét a magyar minsterelnöki széken Lónyay Menyhért úr fogja betölteni. Bármennyire sajnáljuk is Andrássy gróf Bécsbe menetelét, ez eseménynek meg lesz ama jó következménye, hogy most legalább a Deák-párt ugynevezett „Lónyay-töredéke” is ki lesz elégítve s a pártban készülődőben volt szakadás elmellőztetik. Most, midőn a belpolitika terén is mutatkozni kezdenek a reactio hollói, kétszeresen szükséges, hogy ama párt, mely a kiegyezést létrehozta s az ország előtt a békés fejlődés és szükségleteinek megfelelő szabadság útjait megnyitotta, a jövőben is compact egészépp álljon a világ előtt.

Pest, febr. 14.

(B.) Már egy pár napja, hogy a bécsi ministerium megalakult.

Minden tekintélyesebb politikai lap elmondta nézeteit nem csak magáról a válságról, hanem az egyes ministerekről is.

Azonban a mint látszik mindannyian meglehetősen sötétben tapogatódzanak, mert egyik sem képes sem azon rugókat felfedezni, melyek az új ministerium alakulására mozgásba hoztatnak, sem a színpalak megett történeteket annyira constatálni, hogy a Lajtán tuli új ministerium fogantatásával és születésével tisztába legyünk. Sőt az egyes ministerekről megjelent jellemrajz is nagyon hiányos.

A minister urak politikai multja pedig egy merőben incognita quantitas.

A kiadott ministerialis programmon szintén bajos eligazodni.

Ennyi incognita quantitásból, vajmi bajos volna egy ösmeretes mennyiséget előállítani.

Mindezeknél fogva, a conjecturalis politika áramlata korszakában élünk, mit sok ideig fenntartani nem állhat érdekében a bécsi kormánynak, de a világ szerencsés megoldását is szerfelett megnehezítené.

Vannak kik állítják, miszerint az új ministerium csak egy hid, melyen egy szép reggel a clericalis párt fog átsétálni karöltve a soldatescával s elfoglalva a tért általános támadást fog intézni az alkotmányosság ellen, nem csak a Lajtán tul, hanem azon innen is.

Mások azt hiszik, hogy az új ministerium nem csak előpostája a clericalismusnak, bureaucratismusnak és absolutismusnak, hanem annak kifolyása s támaszát az Oroszországhoz való közeledésben keresi, melynek elérhetése végett kész a foederalismussal is szövetekezni.

Még olyan lapok is vannak, melyek a magyar ó conservatívet is bele vonták a játékba, sőt Lonyai közös pénzügyministert is szerepeltették.

Mindezek olynemű okoskodások, melyek elegendők arra, hogy a kedélyeket izgatott állapotban tartsák, de nem elegendők arra, hogy ezek alapján akár jobbra akár balra elinduljunk.

Miután azonban a reactionnak kettőztetett tevékenysége félreismerhellen, a legnagyobb könnyelműség volna összedugott kézzel nézve semmi előkészületet nem tenni azon esetre, ha a szomszéd háza csakugyan lángba borul.

Igaz, hogy a Lajtán tuli válság belügyi természeténél fogva minket csak közvetve érdekel s ebbe belésszólási jogunk nincs is, de kétségen kívül áll másrésztől az is, hogy ha a Lajtán tul felüti fejét a reactio s ha ott Oroszország felé közeledés történik, ez a reactio embereit nálunk is tettekre fogja bátorítani.

Láthatjuk azt is, hogy a Lajtán tuli válságnak fő oka abban rejlik, hogy az ottan levő parlamentben sem egyik sem a másik párt nem bírván többségre vergődni, a ministeriumok nem is voltak képesek az alkotmányos szabadság consolidálására szükséges tevékenységet fejteni ki.

Vakoknak kellene lennünk, ha nem látnók, mily tevékenységet fejt ki pár hét óta a reactio egész Európában, s az önhittség legfensőbb fokán kellene állanunk, ha magunkat minden felülről teljesen biztosítottak hinnők.

Mind ez oknál fogva, a magyar parlament többségének ma kettős kötelessége a lehető legtömörebben sora-kozni s az ellenzékétől, legalább a balközéptől meg lehetne várni, hogy a helyzetet felismerve, szünjék meg a meglévő törvényes közjogi alap szűnnet nélküli ingatásával, mert utoljára is az 1867. 12. t. cz. azon álláspont, melyben megállva meggátolhatjuk, hogy a Lajtán tuli válság minket magával ne sodorhasson.

BELFÖLD.

Bethlen, február 12. B. Eötvös József halálának leverő hire a mint hozzánk is elérkezett, fekete lobogót tüztünk ki a ref. templom tornyára, s ma az itteni értelmiség s nép tömeges részvéte mellett gyász isteni tiszteletet tartottunk a ref. templomban, lelkész Csűrös József mondván alkalmi imát s beszédet.

Igy tüztünk mi is, egy szerény levelet az emlékezetnek azon koszorújához, melyet b. Eötvös József sirhalma felett örökzölden fog őrizni a magyar nemzet halálja és tisztelete.

Ő első rendű csillag volt a magyar égen s midőn élete örök éjbe borult, szelleme örökfényű nap lett, melynek sugarai lángragyujtják az unokák lelkét, hogy a haza szerelmében hamvadjanak el mint ő.

Bethleni.

— A nmltgu. erdélyi k. biztos urtól a következő átiratot vettük:

Az erdélyi kir. biztostól.

278 eln. 1871.

K. B.

A mellékelt igazgatósági jelentést, melyből kivehető, hogy az erd. telekkönyvezés a lefolyt 1870-dik évben nagyobb kiterjedésben folytatván, kedvező lendületet vett, tájékoztató végett azon remény kifejezésével kívántam mult 1869. november 21-én 1265 eln. szám alatt kelt körlevelem képesán közölni, miszerint az eddigi eredmény buzdításul szolgáljon ezen üdvös intézmény általános létrehozásának előmozdítására és az attóli részbeni idegenkedésnek teljes legyőzésére.

Kolozsvártt, február 13-án 1871.

Gr. Péchy.

Másolat 278 eln. 1871. számhoz

K. B.

Szám 721. 1871.

Erd. kir. telekkönyvi igazgatóság.

Nagyméltóságu királyi biztos ur!

Egy éve mult, hogy a tisztelettel alólt telekkönyvi igazgatóság az Erdélyben megindított telekkönyvezésnek az 1868 és 1869 éveket magában foglaló időköz alatt a kezdés nehézségei leküzdése mellett haladásáról, kötelessége és nagyméltóságodnak hazafigaságából is a nagy horderejű telekkönyvi intézet méltánylásából eredő érdekeltisége tudatában első alázatos jelentését megtenni szerencsés volt.

Ezen jelentés szerint a két évi munka sikerül Kolozsmegye, Kolozsvár és Segesvár szabad kir. városok helyszínelésének befejezése volt kimutatva összesen 210 adóközségben: lehelyszínelte birtokrészlettel 549559, megalkotott telekkönyvi testtel 59806 és megnyitott telekkönyvi jegyzőkönyvvel 42791.

Ezen siker akkor a fenn kitett idő alatt 135 helyszínelővel éretett el, kik ezek magját képező 32 gyakorlott egyenben kívül tisztán képezés alatt álló újonczok voltak, s e mellett azon időben a telekkönyvi munkálatoknak az adómunkálatokkal egyeztetése, s az utóbbiaknak a helyszínelés alapján kijavítása által mód nélkül gátolva volt.

Az 1870-dik év az erdélyi telekkönyvezés ügyében sok hasznos és kellemes változást hozott magával, melyek folytán ezen egyetlen évi munkálkodás sikere két annyira nőtte ki magát, mint az 1868 és 1869 évek eredménye, nevezetesen:

Az 1870. január 17-ről 106 eln. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelettel meg lett szüntetve a telekkönyvi munkálatoknak az adómunkálatokkal egyeztetése, s a helyszínelés megmentve ezen súlyos békától ifjult erővel haladt a munkaterén.

Az országyűlés atyai gondoskodása folytán telekkönyvi célokra egy tetemesebb mennyiség szavatoltván meg az 1870-ik évre, ezáltal a helyszínelés nagyobb területre való kiterjesztése, és a munkaerőnek czélarányos megszorítása lehetővé tétetett.

Egy a telekkönyvi igazgatóság által kidolgozott, s a főméltóságu m. kir. igazságügyminiszterium 1870. april 23-án 907 eln. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyott tervezet szerint a helyszínelő tisztviselők száma 60 biztos, 60 első osztályu és 60 második osztályu tollnokok kinevezése által 180-ra emeltetett, s egyuttal a telekkönyvi igazgatóság 200-ig rendkívüli napdíjasokat is alkalmazhatni, valamint oly községekben, melyek önként vállalkozókat felfogadnak határaik telekkönyvezésére, az ily vállalkozók alkalmazását elősegíteni felhatalmaztatott.

Mind a mellett hogy e munkaerő csak fokozatosan, a mult év nyara folytán vétetett alkalmazásba, s azoknak kiképezése nehéz feladat gyanánt lebegett a helyszínelés haladása felett, ezen czélszerű intézkedések következtében 1870-ik év folyamában már a helyszínelés:

1. Dobokamegyében, 2. Belső-Szolnokmegyében, 3. Naszódvidéken, 4. Besztercevidéken, 5. Aranyosszéken, 6. Háromszéken, 7. Csíkszéken, 8. Brassóvidéken, 9. Köhalom, 10. Nagy-Sink, 11. Segesvár, 12. Medgyes, 13. Ujgyházzségeken, 14. Udvarhely, 15. Bereczk, 16. Kézdi-Vásárhely, 17. Illyefalva, 18. Brassó, 19. Fogaras, 20. Vizakna, 21. Vajda-Hunyad, 22. Déva, 23. Károlyfehérvár, 24. Abrudbánya, 25. Nagy-Enyed, 26. Torda, 27. Szék, 28. Décs önálló városokban folyamatba tétetett, s 1870. december 31-ikével a haladás eredménye következő számokban foglalható össze: a) lehelyszíneltetett 1,175,431 birtokrészlet, b) ezekből alakítottatott összesen: 176,954 telekkönyvi test, c) melyek számára nyitottatott: 103,249 telekkönyvi jegyzőkönyv, tehát ha ezen eredmény az 1868. és 1869-ik évek eredményével szembe állittatik, a haladásban mutatkozó különbség mind az ország, mind a magas kormányra nézve csak megnyugtató lehet.

Pedig az 1870. év folyamában kifejtett munkásság elvitáztatlanul ki fog hatni a jelen és jövő évekre is, mert a munkaerő szaporítása és kiképezése mind az 1870 év feladata volt, melynek szerencsés megoldása után az erre fordított fáradság gyümölcseit csak a folyó s következő években fogja megteremni.

Ezen itt kimutatott siker mérlegezésénél azonban tekintetbe veendő a mult évi időjárás is, mely a helyszínelés általában szerfelett kedvezőtlen volt, továbbá azon körülmény, hogy a helyszínelés nagy részt a déleleti határon elvonuló havasakon folyt, végre a birtokosok részéről még mindig kivált a nyári munka idején mutatkozó részvétlenség. Ezen utóbbi körülmény, hogy minő különbséget teszen a helyszínelés haladásában, legfeltűnőbben bebizonyult Vizakna városában, hol a tévutra vezetett nép ellenszegülése következtében a katonai erő alkalmazásával végrehajtott helyszínelés ezen 10 ezeren felüli birtokrészlettel ellátott városban alig öt hónap alatt teljesen befejeztetett.

A száz székben a helyszínelés leginkább vállalkozók által eszközöltetik. Brassó vidéke, Ujgyház és Segesvárszék tisztsége és községei e részben dicsegetés példával járnak elől. Ezen székben a községek előjárói beoktatva a telekkönyvi intézmény hasznos és nélkülöz-

hetlen voltáról, önként keresik fel az alkalmas vállalkozókat, s a magas kormány által kitűzött helyrajzi számonként 2 kr díjt sajátjokból hol 5, hol 6 krra emelve mindent elkövetnek, hogy telekkönyvet nyerhessenek.

Ily részvét nem létezik azonban Köhalomszékekben, s nem Medgyesszékekben, mely két székekben a tisztségek rokonoszeve a telekkönyvi intézet életbe léptetése iránt még mindeddig felbreszthető nem volt.

A most beköszöntött újévben, miután Kézdi-Vásárhely, Illyefalva, Károlyfehérvár, Décs, Szék, Udvarhely, Csik-Szereda, Vizakna és Fogaras városok telekkönyvei már készen vannak, Doboka és Belső-Szolnokmegyék, valamint Aranyosszék is csakhamar be fognak fejeztetni, Torda, Felső-fehérmegyék és miután Hunyadmegye tisztsége is igyekszik Fogarasvidékével együtt vállalkozókat szerezni, valószínűleg ezen két utóbbi törvényhatóság is, e tavaszon helyszínelés alá fognak vétetni, s így a tisztelettel alólt telekkönyvi igazgatóság azon édes reményt táplálja, hogy a jelen már napról napra gyakoroltabb munkaerővel a folyó évben, kivált ha Isten szent kegyelme kedvező időjárást enged, oly eredményt eszközölhet, melylyel a végcélnak t. i. az ország helyszínelése befejezésének megközelítése lehetővé válik.

Kelt Kolozsvárrt, 1871. febr. 11-én.

M. kir. miniszteri tanácsos és az erd. k. telekk. igazg. elnöke

Nagy Elek s. k.

Erd. kir. telkvi. igazgató
Boldizsár Ferencz.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, február 15.

(s.) Franciaország. Az alkotmányozó testület Franciaországban hír szerint ma volt összeülő, az elnöki székre legtöbb kilitása van Dufaure és Grévynek. Thiers a kormány újjaalakításával bizatnék meg. Lefő tók Bordeauxba érkezett s átvette a hadügyministerium vezetését. Arago Flórenczbe utaztatban Nizzát útjába ejtette s 13-án útját tovább folytatta.

Bordeauxba febr. 14-ig még 27 departement választásainak eredményeiről nem érkezett jelentés, melyek közül 23-at az ellenség tart megszállva. Thiers a mondott napig 18, Trochu 7, Changarnier 4 helyütt választatott meg, Gambetta Marseille, Algir- és Oranban lett képviselőül megválasztva.

Mint az „Indépendance belge“ értesül, Gambetta ismert proclamatioja a fegyverszüneti egyezmény ellen a legkomolyabb következményekkel fenyegette a fegyverszünetet. Bismarck ugyanis ebben a fegyverszüneti egyezmény visszavonását látta s közel volt ahhoz, hogy a szerződéstől visszalépjen s a háborút újolag elkezdje. Páris élelmzését is, miben segédkezet nyújtani egyezményileg kötelezte volt magát, azonnal beszűntette, miért is Favre rögtön Versaillesba ment s biztosítá a porosz premiért, hogy Gambetta proclamatioja dementiroztatott már. Párisban pedig annyira izgatott lón a hangulat, hogy egyideig haboztak, vajjon folytassák a fegyverlerakást; végre aztán Favre viszatértével tovább folytatták a fegyverlerakást s kezdtek a választásokhoz hozzálátni.

Bordeauxban, mint a „N. fr. Pr.“ írja, messze-ágazó bonapartista cselszövénnyek- s izgatásoknak jöttek nyomába s több tekintélyes egyéniség elfogatott.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Pesti levelek.

IV.

Febr. 13. 1871.

A Kisfaludy-társaság évi közgyűlése, mely az akadémia disztermében tegnap tartatott, ismét csak új vesztességünk nagyságát juttatta eszünkbe. E szépirodalmi intézet, mely Kisfaludy Károly emlékének fentartására s munkája kiadására tíz barátja által alakított, csakhamar széles körű s nagyobb feladatu irodalmi társasággá nőtte ki magát s a harminczas évek végén és a negyvenes években, a forradalom előtt, nagy lendületet vett és szép virágzásnak indult. Kis anyagi erővel valóban meglepő eredményeket birt létrehozni. S különös szerencséje volt, addig rejtve lappangott jeles s kitűnő tehetségek fényre hozásában pályázatai által, melyek — majd minden évben — nemcsak egy-egy jeles művet, hanem megannyi sokat ígérő írói nevet is hoztak elő. Balladáik által Pap Endre, Nagy Imre, Szilágyi István, széptani értekezéseivel Gondol Dániel s mások így tűntek föl. De legnagyobb nyereményt tett a társaság magának s az irodalomnak, mikor Arany János nagyszerű költői tehetségének az ismeretlenség homályából előlépni alkalmat adott. A forradalom s azt követő katastrof minden, még oly szép kezdeménynek is kettémetszette fonalát. Az akadémiaival együtt a Kisfaludy-társaság is visszavonult a vihar elől csiga-házába. A költők szétszóródtak, elzüllöttek az oltártól, egy részük örökre. A következő évek sulyos csapásokkal látogattak az irodalmat s e kis társaságot is. Józsika, Eötvös külföldön; Vörösmarty, Bajza, Vahot Sándor, Garay, Császár meghaltak... A társaság tagjai száma megfogyatkozott. Az oly szép, bár szerény világot terjesztett mécs végkép kialudni látszott. Az akadémia csöndesen, csaknem rejtőzködve rég megkezdette már ülésezeit. Sőt 1858-ban teljesen restaurálta is magát, nagy gyűlést tartott, a tíz évi szünet alatt soraiban esett házakat kipótolta, szóval felvette munkálkodása elejtett fonalát teljes mértékben. A Kisfaludy-társaság még hallgatott. Eötvösnek köszönte új életre ébredését. Az ő buzdiásai a megmaradt kevés tagok közt, az ő fáradozása s tekintélyes befolyása az „irányadó“ helyeken hozta halálos dermedtségéből új életre a társaságot, mely 1860-ban tíz új taggal egészítvén ki magát, újra munkássághoz kezdett. Mit tett azóta? elég kiadványaira rámutatnom. A külföldi irodalom remekei, köz-

Napoleon, illetőleg a neje alatti regenség és Bismarck között valóban folytak már a sedani capitulatio után mindjárt alkudozások a béke és aziránt, hogy Napoleon elfogott katonái és a poroszok segélyével restauráltassék. Bismarck szerint a béke-okmány már el is volt fogadva s aláírva Vilmos császár részéről is; de miután látta Poroszországot, hogy a császárság bukása nem fosztotta meg a francia nemzetet ellenállási akarattól s képességtől, s hajolva a közvélemény szavára is, az excsászárral folytatott hazaáruló tárgyalásokat félbeszakította Bismarck.

Angol ország. Alordok házában a királynő trónbeszédére Westminster marquis által a febr. 9 este tartott első ülésen indítványba hozott s Rosebery gróf által támogatott felirat egyhangulag elfogadtatott. Richmond hg. kritika alá vette a kormány eljárását, mire Granville röviden válaszolt, előadván, hogy a jelen konferencia orvosolai fogja az európai bajokat míg az Egyesült-Államokkal fenforgó differentiak megoldására egy vegyes bizottság küldetett ki.

Az alsóházban Hamilton ezredes tette a felirati indítványt, melyet Mortley támogatott; utána Disraeli vonta hosszabb kritika alá a kormány magatartását a luxemburgi kérdéssel, a pontus-ügygel s főleg a jelen háborúval szemben. Szerinte Angliának fegyveres semlegességet kellett volna szem előtt tartani, egyedül így lévén képes a háborút megelőzni.

Disraeli e vádjai ellen Gladstone miniszterelnök felett, a ház általános helyeslése közben indokolván a kormányeljárását az említett kérdésekben.

Utána még Newdegatte felett Disraeli egyik megjegyzésére s Elphinstone szólott röviden az angol hajóhadról, mire az ülés véget ért.

Az angol hadügyi budget 15,527,000 frt. sterling, azaz a mult évinél 2,886,700 fonttal nagyobb; a rendes hadsereg létszáma pedig 133,200 főre emeltetett, vagyis 19 980 emberrel szaporítottatott. — Egyszersmind intézkedések tétettek, hogy a védelmi positiók London körül, valamint London s a tengerpart között tüzetesen megvizsgáltsanak. Dower, Harwich és Maltára nézve erődítési munkálatok helyezvők kilitásba. — Végül egy bizottság küldetett Amerikába, hogy az Egyesült-Államokkal szemben fenforgó differentiak végleg kiegyenlitsenek.

Az „Avenir di Cagliari“-nak Tunis-ból jelentik, hogy az olasz consul, a diplomatiai viszonyok félbeszakadása következtében, az olasz alattvalókat az osztrák consul oltalma alá helyezé. Az olasz gyarmat ezen választás által nagyon ki van elégtve.

Ventimigliából, 10-ről kelt sürgönyök szerint, Garibaldi, Tincin, Bergonza és Borriglione, az olasz jelöltek választattak meg. Az olasz consuli lakás előtt tüntetés történt, e kiáltások közt: „Éljen a szabad Nizza!“ Egy Garibaldihoz, a béke mellett intézett felirat lefoglaltatott. Más magán tudósítások szerint összeütközés történt.

Flórencz, febr. 12. Belgiumban egy katolikus bizottság alakult, mely keresztes háborút szervez Olaszország ellen. Toborzások Ausztriában, Franciaországban és Spanyolországban fognak történni; a gyűhely valamelyik sziget leend a Középtengeren.

Flórencz febr. 11. A kamara-ülésben Lanza miniszterelnök védi a pápának adandó garantiákra vonatkozó törvényjavaslat 7-ik cikkét, és visszautasítja a bizottmány módosítványát, mely azt rendelné el, hogy a legfőbb törvényszék bizonyos esetekben valamely közhivatalnoknak

tűk a már csaknem teljes Shakspeare mellett néhány jeles eredeti mű közzöni lételét is a társaságnak. Szerencséje új, rejlő tehetségek fölfedezésében, új aerájában sem hagyta el: fölfedezte Madáchot, ki, hogy az első hatalmas lépésnél tovább nem emelkedett, csak azért, mert a végezt megirigylé a napvilágtól s a sir éjébe taszítá le, a bú magányából a hír verőfényébe kilépett költőt.

Eötvös elnöke lón az új munkássághoz kezdett társaságnak s két választási évkor alatt (6 évig) ült elnöki székekben, mint disze, fénye a szerény, de nagy hatású körnek. Elnöki beszédei, mint a hasonemű akadémiaiak is, a társadalom és forma ritka tökélyű őszhangjával tűntek ki, mintha valami sajátos mozdító erő — a szellemi erők s tényezők világában — lakott volna benne, hogy minden szava nemcsak szó, hanem igazi tett lón, mely nem maradhatott hatás és következmények nélkül. Dicső czimeit közt a legkisebb volt, hogy a Kisfaludy-társaságnak is egykori elnöke s végig disze vala; de a társaság mégis büszkélkedék benne, hogy ő soraiba tartozott. „Multis ille — febilis occidit“ — a Kisfaludy-társaságnak is. Januáriusi tagválasztó gyűlésében dicsekedve emlegettük, hogy a mult nagygyűlés óta letelt év egy házagot sem vágott sorainkban; a társaság közel 60 tagja közül senki sem halt meg; belső tagot azért nem is választánk. A halál, képzelem, mily gúnyosan vigyorgott elsieltett örömnünknek. Kezében tartá már a megmérgezett hegyű nyilat, hogy a legkitűnőbbiket kilöje közülünk. A sors ugy akará, hogy éppen Kisfaludy Károly születése napján, a nagygyűlés rendes s most is kitűzött idejében, feküdjék a ravatalon az a férfi, kinek halála gyászba borította a házat, az irodalmat, az akadémia, társaságunkat is. Ugy gondolom, tavalyelőtt volt, hogy a Kisfaludy-társaság közgyűlésére kitűzött nap reggelén arra ébredtünk fel, hogy éjjel az akadémia palotájának teteje részben leégett. E körülmény elég volt a társaság közgyűlésének elhalasztására. Most az akadémia szellemi dícsalotájának magas tetőzete hevert a porban. Mennyivel inkább!

Február 5-ke helyett 12-én tartotta meg közgyűlését a Kisfaludy-társaság, mint rendesen nagyszámu és szép közönség jelenlétében. Daczára a lapok gyakori zsembének (ki kerülhetné el azt ebben a csuf száju világban?) e szerény de folytonosan munkás társaság tagadhatlan rokonszenvenek örvend a közönség két szebbik fele: a hölgyvilág és az ifjuság részéről. Nem csalódom, ha azt mondom, hogy a jelen évi program pontjai közt a Jókai felolvasása volt, mely leginkább vonzotta s mely mindvégig együtt tartotta a nagy közönséget. Az ünnepély részleteiről keveset akarok szólni; más lapok vagy más tudósítások után a „Kelet“ nálam nélkül is bőven fogja

megadhatja azon jogot, hogy hivatalos eljárásának teljesítése végett a pápa palotájába mehessen.

Lanza ugy véli, meg kell nyugtatni a katolikusok lelkiismeretét, kik azt fogják gyanítani, hogy a pápa és a bibornokok részére a conclaveban semmi biztos mentességek nem léteznek többé. A kormányt loyaltás hiányával fogának vádolni, ha nem fogná érvényben tartani azigért garantiaikat. Lanza kinyilatkoztatja végül, hogy ő ezen módosítvány elfogadásából kabineti kérdést csinál.

A bizottság előadója részletesen kifejti a módosítványt, és végre kinyilatkoztatja, hogy a minister szavai után mindenki saját meggyőződése szerint fog szavazni. Az igazságügyminister kimutatta, hogy a törvényjavaslat illető cikkében nincs semmi veszély a menekvés jognak visszaállítása iránt. Néhány követ még mellette, mások ellene szóltak a módosítványnak. A vitát hétfőn folytatják.

Flórencz, febr. 12. Visconti-Venosta beadta lemondását. Arago István Nizzából diplomatiai küldetésben ide érkezik.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, febr. 16 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: febr. 16. 12 ó. 45 p. d. u.

Az Andrassy-Beust Combinatio félhivatalos részről a leghatározottabban dementáltatik, mindazon által a hír erősen tartja magát.

A constituante három tagu bizottságot küld Versaillesba a békekötés végett. A béke megkötése után a constituante Párisban folytatja ülésezését.

A tárgyalásokra Thiers gyakorol döntő befolyást; miniszterelnöksége — orleanista ministerium elén — bizonyos,

Vilmos császár e hó 20-kán Versaillesben nagy hadi szemlét tart s átadja a főparancsnokságot Frigyes Károlynak, ki alatt a bevonulás Párisba, mely három napig tart, megkezdetik 21-kén.

Párisban nagyszerű sikkasztásoknak jöttek nyomába.

Táviratok.

Berlin, febr. 14. Versaillesi tudósítások szerint Párisban a betegek száma rendkívüli. A bicetre-i kór házban 1200 himlőbeteg van. A Párisban levő német sebesültek a porosz tábori kórházakba szállítottak. Frigyes Károly fhg. visszatért főhadiszállására, Toursba. Albert főg (fia) az északi hadseregből atyjához érkezett Versaillesba. Vilmos császár czuzban szenved. A párisi ostromló seregből elágazások történtek észak és dél felé.

Bécs, febr. 14. A mai „Wiener Abendp.“ kinyilatkoztatja, hogy a különböző hírek és leleplezések a miniszterium létrejöttének történetéről, valamint annak gyanítható szándékai és bekövetkezendő

azt ismerni s ismertetni. Én csak egy pár futó észrevételre szorítkozom. Az elnöki megnyitó beszéd és a titkári jelentés melegen emlékezett meg nagy vesztességünkről. Jelentése végén Greguss, az érdemekkel teljes Toldyhoz fordulva, üdvözölte őt ötven éves írói jubileuma előestéjén, ki legérdemesebb, legrégibb tagja s az egyetlen ki fenn van még az első alapító „tíz“ közül, a társaság tulajdonképi alapítója épen. Kolozsvári lapban nem kell szólnom Toldy érdemeiről, hisz Kolozsvár adta a hangot az ő félé százados jubileuma megünneplésére. Bár az akadémia is legrégibb s egyik legérdemesb tagja: azt hiszem a Kisfaludy-társaság van leginkább hivatva megünneplésére. Az akadémia, első tekintélyű országos testület létre, egy élő s munkás tagja tiszteletére alig rendezhet dícs-ünnepet; míg a híres körű Kisfaludy-társaság könnyebben eltalálhatja a közép-utat az országos- és családi ünnepély méltósága s szívélyessége között. A társaság kebelében e részben szóban forgó tervekről korán volna még szólnom, de annyit bizton vélek mondhatni, hogy a szép irodalmi ünnep a közelebbi tavaszon meg fog tartatni s remélhetőleg méltó lesz az ünnepekt érdemeihez s azon viszonyhoz, melyben hozzá a társaság áll.

A rendes felolvasások közt Keletit, Markó Károly művészi jellemrajza, belbecsre nézve kétségkívül az első helyet foglalja el. Kár, hogy a derék felolvasó sem saját előadási képességét (értem a külső előadást és hangot) sem az időt meddig felolvasása terjedhet, nem tudta kellőleg megmérni. Hosszu felolvasása a terem nagy ürében alig volt hallható a maga teljességében. S a nyilvános felolvasásnak, melyek a nagy közönség mulatságára vagy legalább élvezetes e foglalására is vannak s kell hogy legyenek szánva, mindig nagy hiba a hosszasság. Szükséges-e mindazt elolvasni, mit az író megírni szükségesnek tartott? Akadémiai emlékbeszédeink nagy része is e bajban szokott szenvedni. Pedig az annyi tért s időt elfoglaló életrajz, minden adataival, nem is mulhatlan az emlékbeszédekben. S minél hiresebb az író vagy művész, ki fölött tartatnak, annál inkább felesleges az élettrajzi részletesség. Ez utóbbi megjegyzés nem tartozik Keleti felolvasására, ki inkább jellem- mint élettrajzot adott, helyesen. A versek is tetszetek s méltán. De a tetszés oroslánrésze Jókainak jutott, ki a mily végtelenül kedves elbeszélő (akár mesélő) épen oly kitűnő felolvasó. A híres Havaniról szóló népmondája, vagy ha tetszik adoma-füzere, aránylag keveset tartalmazott a mi uj s ismeretlen lett volna; maga is elmesélte azt (a magyar nép adomáiban) de ő ujja tudta tenni a régit is s ritka bájtt kölcsönzött még a frivolabb részleteknek is valódi művészi előadása.

Az ülésnek még egy érdekes mozzanata volt: a tra-

intézkedéseiről stb. a képzetek és koholmányok országába tartoznak.

Brüsszel, febr. 14. Gambetta súlyos megbetegedését megerősítik.

London, febr. 13. A „Times” jelenti Berlinből: A főhadiszállásban biztosan várják, hogy a béke nem sokára meg fog öttenni. — Bordeauxból jött hírek szerint egyúv állanak a legitimisták a mérsékelt köztársaságakkal a nemzeti gyűlésben.

Bordeaux, febr. 13. (A nemzetgyűlés ülése.) Az elnök jelenti, hogy a kamara, mint 1849-ben 15 bureaux fog alkotni. A választások igazolása azonnal meg fog történni, mielőtt a körülmények megengedik. Az elnök Gambettának egy iratát olvasa fel, melyben az több kerületben nyert megbízásáról lemond. Favre Gyula kormánytsai nevében a meghatalmazásokat leteszi és új, törvényes meghatalmazást kér. Favre jelenti továbbá, hogy társai az új kormány megalakulásáig helyükön megmaradnak. Engedélyt kér, saját költségén visszatérhetni, hogy kényes nehézségekkel járó kötelességének megfeleljen. Reméli azokat, a kikkel alkudozik, biztosítani arról, hogy az ország kötelességének megfelelni tudna. Azt mondja: Midőn a kormányzás terhét elvállaltuk, nem volt más gondunk, mint az, hogy kormányzási hatalmunkat a nemzetgyűlésnek visszahadjassuk. Reméli, hogy az ország, okulva szerencsétlenségén, sebeit beheggeszteni tanulni és normális lételet ismét megalapítani fogja. A fegyverszünet valószínű meghosszabítása rövidesen el fog intézteni és egy pillanat sem veszthető az ellenség által látogatott népesség szenvedéseinek enyhítésére. (Helyeslés.)

A kamara Cochery indítványát, az 1848—1851-iki ügyrend ideiglenes alkalmazását illetőleg, elfogadja. Az elnök az ülést bezárni akarja, midőn Garibaldi szót kér. Zaj a karzaton. Félkiáltások: Garibaldi! Halljuk Garibaldit! Ez csendesen ülve marad, míg a többike felállanak. Az elnök kiutasítja a karzat közönséget s az ülést berekeszti.

Bécs, febr. 14. Az árvíz még folyvást veszélyvel fenyeget; beálló lágy időben roppant szerencsétlenségek és károk történhetnek. A ramersdorfi jutagvár épen most ég.

NAPI HIREK.

— **Király ő felsége** magánpénztárából 368 frtot jutottatott Buda városa tanácsához, hogy ezen összeget a hozzá folyamodottak érdemesbjei közt kiosztassa.

— A képviselőház febr. 14-diki ülését, tér szűke miatt, csak a helyen említhetjük meg néhány szóval. A rendes előzmények után Papp Zs. interpellált a Károlyváros — bastyaházi — kolozsvári vasut iránt; Helffy Ignác pedig a lajthántuli, meg a magyar miniszterek kinevezéséből és a magy. delegációnak pótülésére Bécsbe való összehívására.

gaedia elméletéről szóló kosorus értekezés jelégének felbontása. Mint bíráló, ki hasztalan találgattam a valóban jeles értekezés szerzőjét, ismert szépirodalmi íróknak nem igen hosszú sorában, kétszeres érdekléssel néztem e lepecsételt titok elé. A társaság régi szerencsésje most sem tagadta meg magát. A pecsétes levélből egy nem várt ismeretlen név tűnt föl: Névy László premontréi rendű nagyszombati tanáré. Tavaly egy rövid kis széptant adott ki, melyet szégyenemre valom meg, nem ismerlek, de kik olvasták, nem kevésbé dicsérik. Pályaműve, az iskolán tul széles körben teendő ismeretű nevét s részéről, ismerve e művet, szép jövőt jóslok e fiatal erőnek a kevesektől járdalt uton.

Valóban kevés nálunk, ki alapos tanulmányt, hígadt itélettel s írói tehetséggel párosítson; s ha Névy-nél ez utóbbi még gyakorlatot igényel is, e részben is szép reményeket köthetünk hozzá. Nyereség minden esetben.

Az ünnepélyt lakoma zárta be. A társaság tagjai nagy része, néhány alapító s pártoló tag s a hírlapirodalom számos fiatal képviselője vett abban részt. Esztendeig ismét nem jövünk össze. Mert a mi Pesten az íróknak (s általuk némileg az irodalomnak is) leginkább hiányzik, az a kedélyes, eszmésurlódást fejtő gyakoribb találkozás és élénk érintkezés alkalma. Nagyobb kár, mint első tekintetre látszik!

Szász Károly.

Az erdélyi unitáriusok irodalmi munkásságának újabb termékei.

A „Kelet” programja szerint specialis erdély-részi érdekek, irodalmi mozzanatok és nemzeti culturánk képviselője lévén: a magyar korona területén nagyobb tömegben csak itt lévő unitáriusok irodalmi munkássága méltatásának, úgy véljük, szentelni fog egy kis tért.

Tíz éve már, hogy az unitáriusok között egy kis irodalmi kör alakult, azon célzt tűzve maga elé, hogy „Keresztény Magvető” című vállalatot indítson meg a végre, hogy elhunyt jelesein emlékéti életiratokban, műveik és szenvedéseik ismertetése által megújítva, egyházi s vallásos érdekeiket védje, a tanítás, nevelés és felsőbb theologiai tudományok fejlődését a két művelt világgrészben figyelemmel kísérje, a szép és tanulságos momentumokat átvegye, végre, hogy a papságot érdeklőzősségébe bele vonhassa, számára az ő tetteleg közreműködésével külön-

sából aggodalmakat meritvén, fölvilágosítást kér a miniszterelnöktől e „kivételes” állapotok felől. A codificatio rovatának tárgyalása képezte a napi rendet, melynek folytán Halmossy E. Horváth Döme az előterjesztvény mellett, Dietrich, Irányi, Schwarz, Simonyi, Lázár pedig ellene szóltak; a minister pedig több megámadásra felelt találólag. A következő ülésen szavazás dönt a kérdés fölött.

— A gödöllői választó kerület központi bizottmánya e hó 17-én Eötvös emlékeztetése a besznyoi regényes fekvésű kolostorban gyász isteni tisztelet tartat; melyre az egész választókerület választói pártkülönbség nélkül nyomtatott körlevélben meghívtak.

— A honvédelmi miniszteriumban e hó elseje óta egy új: „nyilvántartási osztály” van berendezve. Főnöke Schweinitz gr. honvédezerede.

— A honvéd-tiszti iskolákban tegnap kezdtek meg az előadásokat, melyek augu tusig fognak tartani. Minden zászlóaljának legalább is egy altisztje vesz részt benne, s szabadon hallgathatja az előadásokat bármely ifju. ki a kellő előismeretekkel bír. A képesítő vizsga letétele után ezek is ki fognak nevezeteni tisztjelölteknek s a felvételre nézve az illető kerületi parancsnokság ad felvilágosítást.

— **Toldy-jubilaeum** a Kisfaludy-társaság nagygyűlésén. A Toldy-jubilaeumnak „Kelet” első számában megpendített eszméjén a Kisfaludy-társaság ez évi nagy gyűlésén is visszhangot keltett Greguss Ágost, titkári jelentése végén a következő meleg szókkal forult az ünnepelthez: „A társaság fő dicsőségét kétségtelenül ama tagjai képezik. kiknek saját dicsősége által maga is fényesebbé válik. Van pedig tisztelt gyülekezet, van e tagok közt egy, munkássága és harása, kora és tekintéle által a többi fölé emelkedő, a kit ritka ünnepélyes alkalom indit köszönetünk. Te vagy az, nagyérdemű elnökünk! s hogy azon a néven szólítsalak melylyel évek előtt illettelek, s mely oly szerencsés volt, hogy a közvélemény magáévá tette: irodalmunk kincstárnoka! te vagy az, a Kazinczyak, Kisfaludyak, Vörösmartyak ujjászülető korszakának dolgozója, szinte pihenés nélkül ama központi műhelyekben forogva, hol a legizőbb munka folyt, te vagy az, ki ez idén magyar író-ságod ötvenedik évébe lépsz! Boldognak érzem magamat, hogy közelgő örömmünneped vártában, mely az öröm és dicsőség ünnepe lesz. Társaságunknak is épen e társaság színe előtt üdvözölhetlek; és boldognak érzem magamat, hogy iteni hivatalos állásom az üdvözlés jogával épen engem ruház fel, kinek a te kegyed és buzditásod nyitotta meg a sorompót a kétségbeesés ama napjaiban, midőn a honfi, ha nem akart el-, kibujdosni, ha működni akart a nemzet ügyében, villanyozni szibbadó erőt, s áldozni életet mindent, csak polgári függetlenséget nem, alig választott egyebet, mint az írói napszámossgot. Engedd háté Társaság nevében tolmácsolnom mindnyájunk érzelmeit, s a melyben összefolyuak, azt a reményünket, hogy — a mi oly kevések sikerül — te beváltod, a mit fiatalságod ígért, s el fogsz készülni irodalmunk első teljes történelmével. E nagy munka nagy kort is kíván: mert bármi sokat tettél eddig, sok még az a tenni való, a mit kivüled más végezni nem képes: de hála Isten! meg nem fogyva, meg nem törve, pezsg benne az ifju lélek mozgékonyasága és nemes hevülése, egyesülten a férfi munkagyőző erejével: azért örövendve hisszük, hogy a haza, melynek szellemi múltján megnépsítetted, és különösen ez a Társaság, melyet alkottál, az emberi élet legszélso határidejeig fog tisztelni körében!” A közönség élénk éljenzése között szorított kezét Gregussal az elérékenyült veterán író, kinek egész-

böző — a kor és tudomány mai fejlődése színvonalán álló — lithurgiai dolgozatokat, imákat, egyházi beszédeket stb. közöljön.

Eddig IV. kötet mű volt a közönség kezében, most az V-dik hagyta el a sajtót. Az I—IV. kötet egyenként, de egyszerre jelent meg, az V-k, a mi épen most került ki sajtó alól, n’gy füzetre osztva évnegyedenként. Az I. kötetben nagyobb irodalom-történelmi mű Szent Ábrahám Mihály életrajza, arcképével együtt ára 1 frt 60 kr., — a II-dikban János Zsigmond élete és uralkodása, arcképével együtt, ára 1 frt 80 kr. Szerkesztették: Kriza János és Nagy Lajos; a III-ikban Fejér Márton életrajza, arcképével együtt, ára 1 frt 80 kr. mindhárom Jakab Elektől, a IV-ik Augustinovic Pál élete, ára 1 frt 80 kr. Buzogány Arontól. Szerkesztették Buzogány Áron és Ferencz József; az V-ik Farkas Sándor és kora politikai és társadalom-történelmi tanulmány 241—335-ik lapig, ára 2 frt. Jakab Elektől. Szerkesztették Ferencz József és Kovácsi Antal. Mindaz öt kötet egyszerre megrendelve 7 forint o. é. az V-k kötettel a „Magvető” előfizetőinek jutalom-képen adatott „Channing Ellery Vilmosnak” az észak-amerikai szabad-státusok egyik leggenialisabb unitárius nézetű tudományos férfának Kriza Jánostól irt válogatott műveiből 5 remek társadalmi tárgyú értekezése:

- 1) Az önművelésről, fordította Simén Domokos.
- 2) A jelen korszakról, fordította Ferencz József.
- 3) A munkás osztályok emeléséről, fordította Ben-czédi Gergely.
- 4) Észrevételek a nemzeti irodalomról, fordította Uzoni Gábor.
- 5) A nevelésről, fordította Kovácsi Antal, valamennyi kolozsvári főgymnasiun tanár, a fordítások mind az angol eredetiből valók.

E könyv 1—184 nyolezadrétű lapra terjed, mint most megkezdett vállalat, képezi az I-ső kötetet, ára 1 frt 20 kr.

A Magvető most megjelent V-ik kötete IV. füzetében felette érdekes Farkas Sándor életrajza és a Channing-tól való közlemények. (Vége köv.)

ségére a társaság banquettién S z á s Károly és S z é k á c s József ültettek poharat.

— Zajzon László hozzánk beküldött körlevelében felhívja a közönség figyelmét az általa Kézdi-Vésárhelyt megnyitott ügyvédi irodára és ajánlja magát mindennemű ügy átvételére.

— **Nyilvános köszönet.** A mult 1870. év végén alakult „adámosi polgári társalkodó” javára egy tánczvigalom alkalmával, az ügy üdvös voltától áthatva nagylelkűen adományoztak: a társalkodó elnöke Kovácsi Miklós ur 10 frt, Havelka testvérek 12 frt, cs. kir. nyugalmazott főhadnagy Egyed Áron ur 10 frt, Egyed József ur 5 frt, Gramma Sándor ur 5 frt, Pócsa József ur 5 frt, Vajna Lajos ur 2 frt 50 kr, id. Kovácsi Károly ur 2 frt, Gyárfás Ferencz ur 1 frt, Miklós István ur 1 frt, Pallos József ur 1 frt, Csomós Miklós ur 1 frt, Csomós István ur 1 frt, Barabás Imre 1 frt, Csikos István 1 frt, Sándor Lajos 50 kr, Kőpeczi Gergely 50 kr, Kerekes József 50 kr, Fejér András 50 kr, Miklós József 25 kr, összesen 60 frt 75 kr; mely összeg az adományozás céljához képest a társalkodó részére hozatandó könyvek vásárlására fordítottván, a könyvtár első alapját képezendi. Fogadják a nemeseblű adakozók e jegyzőkönyvileg is megörökített hazafias áldozatukért a nyilvánosság terén is hálás köszönetét az ujjonnan alakult polgári társalkodónak. A d á m o s, 1871. febr. 12-én Matólla.

— Gambetta eredetéről nem régebben egy sváblap után azt irtuk, hogy családja Würtembergből származik; most azonban Intragna városa (Canton Tessin) tanácsa azt bizonyítja be, hogy Gambetta jeles államférfiu eldődei ezen városból származnak.

— **Nagyvő.** Érdekes fogadásról értesit a „Nagyváradi” Egy fiatal ember nagy hangon dicsekedett barátjának, hogy őt milyen jó gyomorral áldotta meg a gondviselés. Elhiszem — válaszolt a jó barát — de azért fogadni mernék, hogy 20 percet meg nem ennél. Fogadjunk! Jól van! Kezet adnak s fogadnak 5 ftban. A 20 sós percet elfogyasztására 2 órai határidő tűzetik. A dicsekvő fiatal ember hozzá fog a nagy műtethez s csak egy hányja magába a perceknek. És valóban! nem vallott kudarcot, 1 1/2 óra alatt el lön fogyasztva mind a 20 percet s ő lett a fogadás nyertese. Ez alkalommal megemléksznék egy nagy evőről, kit e sorok írója egyik bécsi sörházban néhány év előtt látott. Fogadásból megevett 50 pár virslit s csak azt kötötte ki magának, hogy a fogadó a virsli árán felül még 5 iteze sört fizessen közben. Elköltvén a virsliket, azt mondá a pinczérnek: „Most hozzon az én kontomra is két párt,” s azokat is megette.

— **Ujabb jégsportot** találtak fel az amerikaiak, mely gyors csolnakozásban áll, a sima jég tükre. Az eszme meglepő és kísértő. A csolnok nem gurul nagy causzik, de mint a nyíl röpül s mozgásba hozására korcsolya-féle aczél talpak, közönséges vitorlák és egy aczél evező szükséges. E csónokok a Hudsonon most tömegesen jelennek meg s a jövő évre hihetőleg már egész kis flottát fognak képezni és a közönséges korcsolyázást szegényes, divatból kiment mulatságnak fogják feltüntetni. Egy ily csónak közelebb két férfi és egy nő utassal versenyre kelt egy e célra megindított vasuti gyorsvonattal s azt legsebesebb menete közben mindenütt megelőzte.

— A városunkba nem régen letelepedett orvostudor Fischer. mai jelentését hirdetési rovatunkban az olvasó közönség figyelmébe ajánljuk.

KÖZGAZDASÁG.

— A Victoria bizt. társaságot — bár az általa biztosított hajók egész Californiáig járnak s közvetett tűzbiztosítása Muszkaországra is kiterjed — most érte a legelső jelentékeny kár, a proschwici fonodagárral Csehországban, hol a kár 160,000 fra liquidáltatott. A Victoria, mint a biztosítást felvevő társaság 10,000 ftig van érdekelve, a többi rész ki lévően osztva, a Securitas, Nemzeti Hunnia, Bécsi tűzbiztosító, Imperial, Nord Britisch s más társaságok fedezik a kár többi részét.

— Kolozsvári pincz-egylet folyó hó 10-én tartotta alakuló közgyűlését, b. Bornemisza János ő nműtsága elnöklése alatt, hol az alapszabály tervezet felolvasatván, az elfogadtatott, s felterjesztése határozatba ment. A 200 fra szabott részvények aláírása szintén ott vette kezdetét s a 200,000 frt alapitoke egynegyedénél több azonnal aláíratott, s foglalóval fedeztetett. A részvényaláírás f. hó végeig tart a kisegítő pénztárnál.

— A bécsi és pesti pénzpiacra a tartozkodás folyvást uralkodik. A békekilátások által előidézett kedvezőbb hangulat, az osztrák új ministerium talányos kineveztetésére ismét visszaesett. Kilenczven napnál hosszabb kölcsön csak nagy áldozatokkal érhető el, várják a politikai új fordulat által előtérbe nyomulható államkölcsönöket, melyek közül egy pár már be is köszöntött. Így pl. az oly takarékosan kormányzott Svajoz 10 millió francot bocsát aláírásra 4 1/2 % kamattal, mit azonban otthon kíván fedeztetni, Baden 10 1/2 millió franc vasuti kölcsönt vesz fel, mit Rothschild s néhány bank fedezett, következnek az apró német államok, Páris város 200 millió franc kölcsöne, s végre a francia nemzeti saroz-kölcsön.

— A bécsi Entrepiere megnyitotta életbiztosítási, illetőleg temetkezési pénzt biztosító osztályát, mely mint tudjuk 2500 ftig jogositva van ily pénzeket biztosítani.

— A brünni iparkamra betérjesztést intéz a kormányhoz, melyben javaslatba hozza, hogy a kormány szabja meg a sóaknáknál a só árát, a többit bizza a kereskedelemre, s a monopolium költségeit takarítsa meg magának.

Távíratí tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 15-én 5% Metalliques 100 frt 58.80. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 100 frt. 67.80. 1860. Kölcsön 94.30. Bankrészvény 721. Hitelintézeti részvény 200 frt. 251.—. London 10 ft. st. 100 frt. 23 1/4. kr. 123.90. Ezüst 121.75. Cs. kir. arany 5.84. Napoleondor 9.93.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.70. Temesi 77.50 Erdélyi 75.—. Horváthországi 83.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Beküldetett.

A **Revalesscière du Barry** minden betegséget gyógyít, mely a gyógyszernek ellentállt, u. m. gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mell-szorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást, fulzugást, émelygést és hányást még a terhesség alatt is, húgyfeszít, bűskomorságot, sorvadást, csúzt, kőszvényt, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatokat ingyen szolgáltatnak. Táplálóból a húsnál, s úgy felnőttek mint gyermekeknél 50-szer megtakarítja a gyógyszer árát.

Gyógy. sz. 68.471. Prunetto (Mondovi mellett) 1869 október 26-án.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos **Revalesscière du Barry-t** használok, az az 2 év óta, aggkorom nevésegeit nem érzem többé, sem 84 éveim súlyát. Lábam ismét egyenesek; szemeim oly jók, hogy nincs szükségem szemüvegre; gyomrom erős, mint 30 éves koromban. Szóval megfiatalodottnak érzem magam; hiszónokokok, gyónást haligatók, betegeket látogatók, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, értelmem tiszta, emlékem tüde. Kérem önt, tegye e nyilatkozatot közzé, a hol s a mint akarja, önnek köteles szolgálja

Castelli Péter abbé
bach.-theol. és prunettói plébános,
mondovi kertület.
Stern J. L. népiskolai tanító.

1/2 fontos bádóg szelenozókban 1 frt 50. 1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt —.

Revalesscière csokoláde táblákban:

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. 1 frt 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Waitfischgasse 8. Pesten Török-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 szám, bel-monostorutca 175 sz. és fűtér 2 szám a zálogintézetnél, és mindenütt postai utánvét mellett.

Értesítés.

A „VICTORIA” biztosító társaság,

a magas miniszterium 22,829 sz. intézkvénye által, engedélyt nyervén az emberélet-biztosítás gyakorolhatására,
az emberélet-biztosítást ezennel megkezdi.

A társaságnak 1,000,000 frt teljesen befizetett alaptőkével, az 1869-dik évi számadás szerint:

biztosítéki alapja 2,302,374 frt.

Elvállal pedig a társaság: **tőkebiztosítást halálesetre**, mely fizetendő a biztosító halálesetében annak örököseinek, vagy rendelővényesének.

Oly **tőkebiztosítást**, mely a **biztosítónak életében** vagy éppen neki magának, vagy más megnevezett egyénnek fizetetik. **Gyermekek számára** kiházasítási, férjhezmeneteli és iskoláztatási tőkebiztosítást.

Nyugdíj vagy életjáradék biztosítást:

Továbbá közvetíti a társaság az általa alakított **tulélési csoportok** által az olyan módú kölcsönös biztosítást, mely szerint egész csoportozatok egymással több évekre olykép szerződnek, hogy az időközben elhalt tagtársak által befizetett összegek örökségül az életben maradt tagtársakra maradjanak, s azok közt osztassanak fel.

Végre gyakorol: **temetkezési költség biztosítást**, mely által a legszegényebb sorsúknak is alkalmat nyújt, lehető előnyös feltételek alatt a hátra maradtak részére oly tőkét biztosítani, mely a halálozásnál beálló rögtöni szükségletek fedezésére szolgál. **Ezek folytán tisztelettel meghívotnak az illetők a társaságnál biztosításra.**

Bővebb felvilágosítással Kolozsvárt az igazgatóság és vezérigazgató, vidéken a vezér-, fő- és aligazgatók szolgálnak. Kolozsvárt a „Victoria” biztosító társaság 1870 december 1-én tartott igazgatósági gyűléséből.

A „Victoria” biztosító társaság igazgatósága Kolozsvárt

igazgató:
WAGNER.

vezér-igazgató:
GALGÓCZY.

(25) (6—30)
Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveg-gel, perc mutatóval, valódi talmi arany-lánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tűz aranyozású ezüst chronometer óra, kettős köpenynyel, finoman zománcozva, kristály-üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűz aranyozású ezüst chronometer óra, egy köpenynyel, lánc- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy valódi angol esinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi aranylánczal, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristály-üveggel, és nickelművel, valódi talmi aranylánczal és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettél, lánc- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb csőüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi esinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy azokat kules nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kised női óra, valódi ezüsből, valódi aranyozással, nemkülönben valódi talmi arany nyaklánczal és jótállási jeggyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönben lánc- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi arany lánc- és medaillonnal.

Csak 22 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi arany lánc- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegzett.

Talmi aranylánczok: rövidiek frt 1. 30, 2. 60, 3. 4, 5, 6, 7.

hosszúk frt 1. 60, 2. 50, 3. 4, 5, 6, 7.

Valmenynyi órák első minőségűek, és másokkal csakélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők.

Az úszszegnek előre beküldése vagy utánvételt mellett, minden megrendelés 24 óra alatt töljesszettek, és a kívánatnak meg nem felelő cikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 fttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óraművesek és órákereskedők, egy az órák minden nemében nagy választékú készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges árulás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árúszíthatni.

GLATTAU N.

I. bécsi órategykezte (Etablissement) 51. Kärntnerstrasse 51. Palais Todesco.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűvel Stein Jánosnál.

(64)

Vizsgáljatok meg mindent s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanúsítványai által kitüntetett gyógyszer.

Dr. Miller móhnyóvény-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő üdövé sz, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer mezezer esetben bebizonyulva.

Egy eredeti üvegárá, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller övbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868 ápril 8-ól a növényország leghasznosabb nemeiből a lesgzorgalmasabban készítve, erősítő és üdítő hatású. Áll fogva messzire kitűnőleg ősmerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás, és kólika-fájdalmak ellen.

Ezen kívül leghathatós és legerősebb szer hosszús és kimerítő betegségek ellen.

Egy ere et, horgany-knpakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára

1 fr. 50 kr. Egy kisebb üveg 50 kr. o. é.

Kolozsvárt valódi minőségben csak Binder K. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerházaiban kaphatók.

Brassóban: Jekelius F. gyógyszerésznél, Parzengasse; Duschoin I. fűszerkereskedőnél, és Kugler F. gyógyszerésznél, óvár; Szászvárosban: Specht I. gyógyszerésznél; Beazterczán: Kelp F. néi Bukarestben: Frank Andr. gyógyszerésznél és Ovesa I. néi; Gyula-téhvárt: Boos C. néi; Csik-Szeredán: Winkler F. néi; Décsen: Krémer Jánosnál; Fogarashan: Megai I. gyógyszerésznél; Gy.-Szent Miklóson: Fröhlich E. néi, Szebenben: Sili M. néi. Hosszúfaluban: Jekelius A. gyógyszerésznél; Kézdi-Vásárhelyt: Lukács F. néi; Medgyesen: Hienz A. gyógyszerésznél; Szász-Szebenben: Weissörd. G. A. néi; Nagy-Lnyeden: Horváth F. néi. Óhalomban: Szentpéteri I. néi; Rozsnyón: Römer A. gyógyszerésznél; Segesvárt: Teutsch J. B. néi, ki egyúttal alaktárak felállítására is meg van bízva; S.-sz. Györgyön: Csutak és társánál; Feketehalomban: Reinhard C. néi; Földvárt: Folberth E. gyógyszerésznél.

67

1—3

Figyelmeztetés.

E városbani megtelepedésem alkal-mával volt szerencsém a nagy érdemű közönséget értesíteni, hogy a látogató betegek számára naponta 2 órát t. i. d. e. 9—11-ig tűztem ki, miután azon-ban a látogató betegek száma nőttön nő, szükségesnek látom ezt még két órával t. i. d. u. 2—4-ig szaporítani, miről a n. érd. közönséget ezennel ujo-lag értesitem.

Dr. Fischer Mór.

(Lakásom a Dianában, sétaterutca.)

(46)

Óvás!

(4—6)

Miután hamisított Syrup sokhelyt hirdettetik és drullatik nevem alatt: kötelességemnek tartom a jo-len hirdetés által tudatni a t. közönséget, hogy an általam sok év óta készített

SYROPO PAGLIANO

azok számára, kik valódi syropomat birni akorják, csak is fi-bizományosom: **Rafil József** ur által nyerhetik Bécsben, Operaring 77. sz. alatt. Egy üveg 1 frt 30 kr. — 6 üveg 7 frt. — 12 üveg 13 frt 50 kr.

Ez egész Európában elősmert házi-szer, mely-nek sok ezerezen közönsök ismét visszazanyert egésszég-ke-t, melyről százanaként szólnak a bizonyítványok: fe-leselegem tartom többet kiemelni, s csak annyira ve-szék magamnak bátorodást, hogy utalok Ausztria leg-jelentékenyebb szaklapjában, a „Wiener Medizinische Presse”-ben és a „Wiener Lloyd”-ban megjelent kö-szönetre.

HIERONIMUS PAGLIANO,

gyógy-tanár Florenzenben.
U. I. Ismételadók nagyobb provizióban részesülnek.